

Dzięk

10 stron
Rok VII

Pomorski

ORAZ WYDAWNICTWA: **DZIEŃ BYDGOSKI - DZIEŃ GRUDZIĄDZKI - GAZETA GDAŃSKA - GAZETA MORSKA
DZIEŃ TCZEWSKI - DZIEŃ KUJAWSKI - GAZETA MOGILEŃSKA - DZIEŃ CIECHOCIŃSKI**

Redakcja i Administracja: Toruń, ul. Bydgoska 56. — Telefony redakcyjne: 10-91 ogólny (czynny w dzień i w nocy), 10-92 sekretarz redakcji, 10-93 redaktor naczelny. Telefony administracyjne: 10-94 biuro administracji, 10-95 kierownik administracji, 17-48 filia miejska administracji, Filja administracji: Królowej Jadwigi nr. 12/14, wejście od ul. Małe Garbary nr. 2. — Konto czekowe P. K. O. 160-315.

Uroczystość Bożego Ciała w Warszawie Dostojnicy państwowi brali udział w procesji

Warszawa, 20. 6. (PAT). Dziś, jako w święto Bożego Ciała o godz. 10 rano w katedrze św. Jana odprawione zostało uroczyste nabożeństwo. Mszę św. celebrował w syście licznego kleru ks. biskup Szlagowski w obecności kardynała Kakowskiego i uncjusza apostołskiego ks. Marmaggi.

Na nabożeństwie obecni byli premier Sławek, marszałek Senatu Raczkiewicz, ministrowie Jędrzejewicz, Butkiewicz, Kałński, prezes NIK, generał dr. Krzemieński, odsekretarze stanu, generalicja, przedstawiciele władz państwowych i samorządowych z wojewodą Jaroszewiczem, wiceprezydentem miasta Opińskim, posłowie i senatorowie, delegacje wojskowe, przedstawiciele komendy garnizonu miasta stoł. Warszawy z majorem Czurukiem, przedstawiciele szeregu organizacji i instytucji społecznych i tłumy wiernych. Przed kościołem ustawiała się kompanja chorągwiarska 30 p. s. k.

Po nabożeństwie wszyscy obecni na nim wzięli udział w uroczystej procesji. Ostatniego celebranta ks. biskupa Szlagowskiego prowadzili pod baldachimem premier Sławek i marszałek Senatu Raczkiewicz. Wzdłuż trasy, którą przechodziła procesja

tworzyły szpaler bractwa religijne. Ewan-gelje odśpiewane zostały przy ołtarzach w kościele OO. Bernardynów, przy kaplicy W. T. D. (Warszw. Tow. Dobr.), OO. Karmelitów i przy figurze Matki Boskiej Zwycięskiej króla Jana Sobieskiego.

Korupcje w min. handlu St. Zjednoczonych Syn Roosevelta zaangażowany w brudnej sprawie?

Waszyngton, 20. 6. (PAT). Były podsekretarz stanu do spraw handlu Eving Mitchell usunięty przez Roosevelta w ubiegłą sobotę złożył wczoraj zeznanie w komisji senatorów w sprawie korupcji w ministerstwie handlu. Mitchell zeznał, że rząd Roosevelta dał 1.720.000 dolarów subsydjum linii okrętowej amerykańskiej. Wzajemnie

za to subsydjum linje miały wycofać z użycia parowiec „Lewiathan”.

Mitchell twierdzi, że wprawdzie niema na to dowodów, ale jego zdaniem zaangażowany jest w tej tranzakcji syn Roosevelta i niejaki Vincent Pastor. Mitchell domagał się, aby w tej sprawie wszczęto dochodzenia.

Dymisja gabinetu w Jugosławiji Opozycja wejdzie do przyszłego rządu?

Białogród, 20. 6. (Tel. wł.) Gabinet Jevticza podał się do dymisji. Rada regencyjna dymisję przyjęła.

Konferencja Małej Ententy, która miała się odbyć w dniu 22 bm., została odłożona.

Według pogłosek, misję tworzenia rządu otrzyma dotychczasowy minister skarbu Stojadinowicz, który pertraktował już z przedstawicielami grupy mahometan bośniackich oraz stronnictwa katolików słowiańskich i uzyskał zgodę obu grup należących do opozycji na współpracę z przyszłym rządem.

W kołach opozycyjnych istnieje przekonanie, że przesilenie wynika wskutek różnicy zapatrywań w łonie rządu na wyciągnięcie ostatecznych konsekwencji z wyniku wyborów do skupczyny.

Rozprawa apelacyjna Hauptmanna Wyrok zapadnie za 3 miesiące

(rj) N. Jork 20. 6. (Tel. wł.) Dziś odbyła się rozprawa apelacyjna w procesie Hauptmanna, skazanego na śmierć za zamordowanie cownika pułk. Lindberga.

Proces odbył się przed najwyższym sądem stanu New Jersey.

Rozprawa dzisiejsza ograniczyła się do przemówienia obrońcy i prokuratora.

Wyroku spodziewać się można dopiero za trzy miesiące.

Obniżenie dyskonta w Paryżu

Paryż, 20. 6. (PAT). Bank francuski obniżył stopę dyskontową z 6 do 5%.

Dwie katastrofy autobusowe 6 osób zabitych — kilkanaście rannych

Paryż, 20. 6. (PAT). Na drodze do Fontainebleau w pobliżu Paryża samochód prywatny zderzył się z autokarem. W katastrofie tej 3 osoby zginęły na miejscu, a kilkanaście odniosło rany, wśród których 3 bardzo ciężkie. Jedną z ciężko rannych osób znajduje się w stanie beznadziejnym.

Walencja, 20. 6. (PAT). W pobliżu Sagente wywrócił się autobus. Trzech pasażerów poniosło śmierć na miejscu a 14 jest rannych.

Tragiczny koniec jazdy na gape

Jadący bez biletu na dachu pociągu osobowego nr. 624 13-letni Łachowicz Wiktor (z Rembertowa) uległ nieszczęśliwemu wypadkowi. Gdy pociąg przejeżdżał pod wiaduktem kolejowym pomiędzy stacjami Konojady — Najmowo w powiecie brodnickim, uderzył on głową o mur i ZOSTAŁ ZABITY NA MIEJSCU.

Zwłoki przewieziono tym samym pociągiem do kostnicy szpitala powiatowego w Brodnicy do dyspozycji władz sądowych.

Silne trzęsienie ziemi zanotowały seismografy

Passadena (Kalifornia), 20. 6. (PAT). Wczoraj o godz. 17,28 według czasu amerykańskiego seismografy zanotowały bardzo silne wstrząsy podziemne. Ośrodek trzęsienia ziemi znajduje się w odległości 6500 mil.

Z powodu późnego ukończenia pierwszego ciągnięcia loterii w dniu 19 bm, nie mogliśmy w dzisiejszym numerze zamieścić tabeli wygranych. Tabele pierwszego i drugiego dnia ukażą się w numerze jutrzejszym.

Wizyta Edena w Paryżu i Rzymie

Rzym, 20. 6. (PAT). Donoszą urzędowo: minister brytyjski Antony Eden, który udał się do Paryża celem przedyskutowania sprawy układu morskiego oraz procedury, związanej z paktem lotniczym przybędzie następnie do Rzymu, aby zakomunikować o wyniku rozmów paryskich oraz zbadać wraz z rządem włoskim te same zagadnienia.

Wakacje partyjne w Niemczech

Berlin, 20. 6. (PAT). Narodowo-socjalistyczna korespondencja prasowa komunikuje, że minister Goebbels jako naczelny kierownik propagandy na obszarze Rzeszy wydał zarządzenie, zabraniające urządzania wszelkiego rodzaju zgromadzeń w miesiącu lipcu.

Zasiłki dla bezrobotnych obcokrajowców we Francji

Paryż, 20. 6. (PA). Minister pracy Frosard oświadczył, iż robotnicy, pochodzący z Europy środkowej i podlegający repatriacji będą otrzymywali zasiłki dla bezrobotnych aż do dnia wyjazdu.

Kat z gilotyną płyną na Korsyke

Paryż, 20. 6. (PAT). Słynny bandyta korsykański Spada zostanie stracony w piątek rano w Bastia. W dniu dzisiejszym odjechał z Marsylii kat Deibler z gilotyną.

Kupił żonę i troje dzieci za 7000 dinarów

Białogród, 20. 6. (PAT). Władze policyjne prowadzą obecnie śledztwo w miejscowości Doboj w Bośni, gdzie wieśniak Hasan Begowicz kupił za 7000 dinarów żonę i troje dzieci od swojego sąsiada Mija Krdzalimca. Śledzić należy, że Hasan Begowicz ma z swoją własną żoną i troje dzieci.

Laval grozi zamknięciem sesji parlamentu

Sensacyjne posiedzenie izby deputowanych — Panna z galerji zwraca uwagę na niebezpieczeństwo wyludnienia Francji

(rp) Paryż, 20. 6. (tel. wł.). Podczas posiedzenia izby deputowanych przy ustalaniu porządku dziennego następnego posiedzenia, deput. Richards złożył oświadczenie, iż zgadza się na przystąpienie najpierw do dyskusji nad referatem deput. Chavin w sprawie manifestacji ulicznych.

W trakcie tego przemówienia jedna z pań, znajdujących się na galerji nad ławami lewicy opuściła się na linie i usiadła na jednej z ław poselskich.

Po usunięciu demonstrantki zabrał głos Laval, oświadczając, że izba może kontynuować obrady dokąd zechce, rząd jednak przeciwny jest dyskusji nad referatem deput. Chauvina. Rząd przyjmuje zobowiązanie, że ład w czasie wakacyj parlamentarnej będzie poszanowany. Premier Laval

domagał się do przejścia porządku dziennego przez konferencję przewodniczących i zapowiedział, że w razie gdyby izba nie chciała tego uczynić, odczyta dekret o zamknięciu sesji. Ta deklaracja wywołała sensację w izbie, poczem izba przyjęła porządek dzienny, uchwalony przez przewodniczących ugrupowań.

Podczas przesłuchania p. Bost, która w czasie dzisiejszego posiedzenia izby deputowanych zjechała na linie z galerji do ław poselskich oświadczyła ona, że czynu dokonała pod wrażeniem, jakie wywarł na nią przeczytany artykuł w jednym z tygodników paryskich na temat niebezpieczeństwa depopulacji. Panna Bost pragnęła zwrócić uwagę deputowanych na ten ważny problem.

U „pobratymców“ Czechów

Ostatnie napisy polskie na kolejach zostały usunięte

Morawska Ostrawa, 20. 6. (PAT). Na stacji kolejowej w Nawsiu Jablonkowie na Śląsku nad Olzą usunięto napisy polskie, z znajdujące się wewnątrz dworca obok napisów czeskich.

Fakt ten wywołał wielkie oburzenie wśród ludności polskiej. Napisy polskie wewnątrz dworca jablonkowskiego były osłonięte, jakie jeszcze istniały na kolejach czeskich.

Ministerstwo Kolei w Pradze i dyrekcja kolejowa w Olomuńcu nie respektują demonstracyjnie językowych przepisów ustaw y odnośnie Polaków. Znamienny jest fakt, że tych samych przepisów językowych przestrzega się skrupulatnie w stosunku do Niemców.

Habsburg „Wyszywany“ poszukiwany listami gończymi

za oszustwo dokonane z panną Paulettą Konybą

Paryż, 20. 6. (PAT). W dniu wczorajszym miała się odbyć w gabinecie sędziego śledczego w Paryżu konfrontacja pomiędzy arcyksięciem Wilhelmem Habsburgiem, znanym pod przewidywaniem Wasyl Wyszywany a niejaką Paulette Konybą, oskarżoną o szereg nadużyć i oszustw, która kategorycznie twierdziła podczas dochodzeń, że Wasyl

Wyszywany był ich współnikiem.

Arcyksiążę Wilhelm Habsburg nie stawiał się na wezwanie sędziego śledczego i jak się okazało, zbiegł z Paryża do Szwajcarii.

Wobec tego sędzia śledczy rozpiął za nim listy gończe z nakazem aresztowania.

W tajfunie na Formozie zginęło 63 łodzi rybackich

Tokio, 20. 6. (PAT). Z Tajwan na Formozie donoszą o silnym tajfunie, który wyrządził duże szkody. Flotylla rybacka, która wypłynęła dn. 18 bm. jeszcze nie po-

wróciła. Zginęło 63 łodzi rybackich. W pobliżu Taitiku zatonała łódź z uczniami, którzy wszyscy zginęli.

60 ofiar przygotowań wojennych legło na cmentarzu

Frazesy o obowiązku składania ofiary krwi

W Reinsdorfie odbył się dziś pogrzeb 60 ofiar katastrofy w fabryce materiałów wybuchowych „Wasag”. Uroczystości pogrzebowej nadano charakter olbrzymiej manifestacji żałobnej dla uczczenia ofiary z życia robotnika niemieckiego, złożonej na ołtarzu interesów Rzeszy. Ten charakter podkreślił w swym przemówieniu gen. Goering, oświadczając, iż wielkością Rzeszy jest to, że mąż niemiecki nie idzie na śmierć bezcelowo, lecz składa życie swe, jako wielką ofiarę na ołtarzu ojczyzny. Najlepszą pociechą, jaką pozostałym przy życiu zsyła Bóg, jest świadomość, iż śmierć ich najbliższych przyczyni się do rozbudowy ojczyzny. Oby pozostałe tysiączne rzesze — mówił dalej gen. Goering — nie słabły i nie traciły odwagi, która konieczna jest, gdy trzeba pracować tam, gdzie istnieje bezpośrednie niebezpieczeństwo. „Wasi bliscy zmarli, żeby Niemcy żyli” — oświadczył w końcu premier Goering.

Specjalnie uroczysty charakter nadała pogrzebowi obecność kanclerza Hitlera. Prócz niego przybyli również ministrowie: Blomberg, Frick, Rust, Goebbels, Goering, oraz najwybitniejsi przedstawiciele organizacji partyjnych.

Echa śmierci Hausnera

Światowy Związek Polaków z Zagranicy otrzymał od rodziny tragicznie zmarłego lotnika transatlantyckiego Stanisława Hausnera obszerny list z podziękowaniem za przesłane wyrazy współczucia. Jak pisze rodzina zmarłego, Hausner od 15-tu lat studiował możliwości lotu transatlantyckiego do Polski. Jak wiadomo, zginął on śmiercią lotnika, składając hołd pamięci Marszałka Piłsudskiego, w czasie ewolucyj lotniczych nad kościołem, w którym odbywało się nabożeństwo za duszę Marszałka.

„Tracimy drogiego marzyciela — pisze rodzina — któremu nie było przeznaczone osiągnięcie zamierzonego celu”.

30.000 marynarzy cudzoziemskich utraci pracę na amerykańskich statkach handlowych

Izba reprezentacyjna w Waszyngtonie uchwaliła wczoraj ustawę Copelanda, w myśl której przeszło 30 tysięcy marynarzy cudzoziemskich, w szczególności hiszpańskich, brytyjskich i niemieckich utraci swe posady, ponieważ ustawa postanawia, że załogi na statkach amerykańskich muszą rekrutować się z obywateli amerykańskich.

Ustawa ta jest wynikiem kampanji prasowej, przypisującej ostatnie katastrofy okrętów „Mohawk”, „Morrow Castle” i „Havana” temu, że załogi wspomnianych okrętów składały się głównie z cudzoziemców, pośpiesznie rekrutowanych i źle płatnych.

Koncert muzyki polskiej w Rydze

W końcu bieżącego miesiąca w Rydze w Konserwatorium Muzycznym odbędzie się koncert muzyki polskiej, poświęcony utworom Moniuszki, Wieniawskiego, Karłowicza i Wojtowicza.

Batutę obejmie znany dyrygent opery rydzkiej, prof. Niljus.

Szalone tempo pociągu aerodynamicznego Berlin-Hamburg

Na linii Berlin — Hamburg odbyła się jazda próbna nowej lokomotywy aerodynamicznej niemieckich kolei państwowych. Próba wypadła doskonale. Pociąg, złożony z ciężkich wagonów pulmanowskich o łącznej wadze 200 ton, osiągnął maksymalną szybkość 191,7 km. na godz.

Z szybkością 410 km na godzinę Rekordowy samolot pasażerski

Samolot pasażerski Savoia Marchetti, nowego typu „S. 79” przebył przestrzeń Rzym — Medjolan w 1 godz. 10 minut, z przeciętną szybkością 410 kilometrów na godzinę. Samolot ten, obliczony na 8 pasażerów, przeznaczony jest dla regularnej obsługi włoskich linii lotniczych.

Udział w pogrzebie wzięły tysiączne tłumy. Przemówienia wygłosili przedstawiciele duchowieństwa protestanckiego i katolickiego, jak również reprezentanci organizacji partyjnych.

W całym państwie odbyły się równocześnie manifestacje żałobne, a ze wszystkich gmachów publicznych i prywatnych powiewały sztandary opuszczone do połowy masztu i pokryte kirem.

60 trumień ofiar wielkiej eksplozji w Reinsdorfie.

MYDŁO DO GOLENIA CAZIMI *uprzyjemnia golenie*

Wstrząsający dramat polskich robotników w zaprzyjaźnionej i sprzymierzonej Francji

Podczas utarczki policji z robotnikami, którzy wdarli się do konsulatu polskiego w Lille, dwóch bezrobotnych Polaków zostało silnie poturbowanych. Jednego z nich odwieziono do szpitala, drugiemu udzielono doraźnej pomocy na jednym ze skwerów miasta.

Agencja Havasa zapewnia, że stan poturbowanych nie jest groźny.

* * *

Wszystkie dzienniki paryskie podają szczegółowe opisy zajść przed konsula-

tami R. P. w dniu 18 b. m. w Paryżu i Lille.

Socjalistyczny „Le Populaire” poświęca tej sprawie dłuższy artykuł, w którym w następujący sposób określa żądania polskich bezrobotnych w Paryżu:

- 1) odnowienia kart pracy,
- 2) utrzymania w mocy zasiłków dla bezrobotnych,
- 3) bezpłatnego przewiezienia wszystkich posiadanych przez robotników rzeczy do Polski,

4) zwrotu sum, wpłaconych z tytułu ubezpieczeń społecznych na starość.

W dalszym ciągu artykułu „Le Populaire” pisze: „Stoimy wobec jednego ze wstrząsających dramatów wywołanych bezrobociem i często nieskoordynowanymi zarządzeniami władz. Jak wiadomo, od szeregu miesięcy władze francuskie odbierają robotnikom cudzoziemskim karty pracy. W ten sposób rząd pragnie ich zmusić do opuszczenia Francji. Nie będziemy nastawali na to, jak nieludzkim jest ten sposób postępowania.

Jest to niesprawiedliwe, gdy chodzi o emigrantów politycznych, którzy nie mogą powrócić do swoich krajów ojczyństw pod groźbą więzienia. Nie jest to bardziej ludzkie, gdy środki te stosuje się względem pracowników cudzoziemców, których wezwano do Francji w okresie pomyślności i którzy pracowali tu przeszło 10 lat.

Agenci francuscy jeździli wtedy do Polski, Czechosłowacji i innych krajów, aby dostarczyć Francji robotników, których brakowało. Ludzie ci przybyli i stworzyli ogniska domowe, zrywając prawie wszystkie węzły ze swoim krajem. Ich dzieci znają już tylko Francję. Obecnie jednak wydała się ich. Mają oni powrócić do „domu”, t. j. tam, gdzie nie mają już ani ogniska domowego ani pracy, a często nawet i rodziny. Do tego dołącza się dokuczanie i błędy władz, którym powierzono repatriację bezrobotnych cudzoziemców. Repatriacja dokonana zostanie na koszt Francji. Dotychczas jednak nie oznaczono ściśle daty odjazdu pociągów repatriacyjnych. Tymczasem ci, którzy mają być repatriowani, zostali już skreśleni z list bezrobotnych i nie pobierają zapomóg.

To właśnie było powodem zajść w Lille. Od wczoraj w departamencie Nord repatrianci zostali ponownie wciągnięci na listę pobierających zasiłki. Zapomogli będą im wypłacane aż do dnia odjazdu. Trzeba było godnych pożałowania incydentów, aby władze francuskie spostrzegły absurdalność zarządzeń i brak ich skoordynowania.

„Le Populaire” uważa, że za przykładem departamentu Nord powinny pójść i inne departamenty, w których ma być dokonana repatriacja bezrobotnych cudzoziemców.

Więcej niż w chwili wybuchu wielkiej wojny

36 łodzi podwodnych będą miały Niemcy

Ekspert morski „Daily Telegraph” oblicza, że Niemcy wybudują 24 łodzie podwodne po 800 ton każda, co łącznie z będącymi już w budowie 12 małymi łodziami podwodnymi po 250 ton każda da Niemcom 36 łodzi podwodnych. Po rozpoczęciu wojny w sierpniu 1914 Niemcy posiadały tylko 26 łodzi podwodnych. Obecne porozumienie przyznaje więc Niemcom większy stan posiadania w łodziach podwodnych, aniżeli na początku wojny.

Ogółem globalny tonaż niemiecki obliczany jest przez tego eksperta na 400 tys. ton, podczas gdy francuski tonaż globalny wynosi 650 tys. ton, czyli jest obecnie o 30 procent wyższy.

Święto 10-lecia „Kaitseliitu” w obecności delegatów Związku Strzeleckiego

Wyjazd ppłk. Marjana Frydrycha i mjr. Franciszka Orawca do Tallinna

Na zaproszenie generała Roski komendanta głównego „Kaitseliitu”, estońskiej organizacji przysposobienia wojskowego — udaje się w dniu 21-ym bm. samolotem do Tallinna komendant główny Związku Strzeleckiego ppłk. Marjan Frydrych, wraz z szefem sztabu Związku Strzeleckiego mjr. Franciszkiem Orawcem.

W dniu 21-ym bm. estoński „Kaitseliit” obchodzi uroczyste święto 10-ciolecia

swej reorganizacji, przez którą w roku 1925 zapoczątkowano nową, piękną erę rozwoju i działalności tej jedynej w Estonii organizacji społeczno-wojskowej, mającej za główne zadanie obywatelskie wychowanie swych członków.

„Kaitseliit” jest organizacją o typie Związku Strzeleckiego, z którym od szeregu lat związany jest braterstwem broni i stałą współpracą.

Pociąg osobowy na fałszywym torze

W wyniku katastrofy — 65 osób rannych

Na dworcu osobowym w miejscowości Bruck an der Mur (Styrja) puszczony przez pompylkę na fałszywy tor pociąg osobowy najechał na stojący na stacji pociąg pociąg osobowy. Skutkiem zderzenia 65 osób odniosło o-

brażenia, przeważnie lekkie. Ruch kolejowy nie doznał prawie żadnej przerwy. Bezpośrednią przyczyną wypadku jest przebudowa toru na stacji w związku z budową nowego mostu na rzece Mur.

Polityczna miska soczewicy

Podczas wojny i po wojnie miała Francja swoje wielkie czasy. Stały przed nią nieograniczone prawie możliwości. Była bohaterką wśród narodów, posiadała powszechną sympatię, zwycięska armia jej reprezentowała największą na owe czasy siłę zbrojną. Bez zgody Francji nic się nie mogło stać na świecie... Oczywiście, o ile by się uparla.

Ale niestety od początku, od pierwszych nieledwie posiedzeń kongresu wersalskiego upierała się zbyt słabo. Upierała się Loyd Georges, upierała się Włochy, upierała się Benesz przedewszystkiem, ale nawet straszny „tygrys“ Clemenceau, schował zdawało się swe legendarne pazury, przed którymi w ciągu tylu lat drżeli jego rodacy. Na obcych robiły one mniejsze wrażenie.

Wśród atmosfery ostrej walki interesów z trudem udało się utrzymać Francuzom okęgi Ruhry i Saary i przeforsować ograniczenie sił wojskowych Rzeszy do możliwego minimum i rozciągnięcie nad niemi kontroli międzynarodowej. Wszystkie inne natomiast, zarówno w Wersalu jak i następnie w Trianon, działo się pod presją przeróżnych wpływów, żądań i zobowiązań, niebacznie danych podczas wojny, a nawet przed nią. Faktyczni i mniemani sojusznicy kazali sobie za oddane niby to usługi drogo płacić. Najdrożej opłacone zostały wszystkie „wyczyny“ pułków czeskich, wchodzących w skład armji austriacko-węgierskiej i zdradzających ją co chwila. Za to nagrodą było odrzucenie wcale doręcznych propozycji ks. Sykstusa Burbońskiego i stworzenie absurdalnego istniejącego dziś karła austriackiego, który nie mało jeszcze zrobi kłopotu Europie. On i obcięte wprost do absurdu Węgry to był najgorszy i najbardziej niebezpieczny na przyszłość plód traktatowy. Stanowił on dowód niewątpliwy, że ówczesne sfery decydujące Francji z jednej strony traciły już na wpływach, z drugiej — patrzyły w przyszłość przez cudze okulary. Rezultatem tego ostatniego faktu było opuszczenie Polski w jej sporze o całą Wisłę, Gdańsk i Mazury Pruskie, zajęcie nieprzyzwoitego stanowiska w walce naszej z Czechami o Śląsk cieszyński, przedewszystkiem zaś — obciążenie się niewdzięczną i nieskończoną kłopotliwą gwarancją w stosunku do niewiadomo pogo powołanej do życia t. zw. Małej Ententy.

Stosunek polityki polskiej do tego eudacznego i dość nierozważnego nowotworu był zawsze niesłychanie ogólny. Endecja naturalnie, świecąc wciąż bakę Francji i opierając na jej łasce swoje znaczenie w kraju, gotowa była ścisnąć się też, choćby w imię dawnych moskalofliłskich wspomnień, ze snującą różne wschodnie zamysły Pragą, ale wpływy endecji na stanowisko nasze w sprawach zagranicznych ku szczęściu Polski zostały zahamowane dość szybko i odtąd miast snuć niepotrzebne konszachty z sztucznym aglomeratem beneszowskiej perfidji i ślepoty francuskiej, traktowaliśmy każde z państw, wchodzących w skład tej obcej nam z gruntu kombinacji, tak jak na to zasługiwało — jeśli tak rzecz można — z polskiego punktu widzenia. Byliśmy więc lojalni, sojusznikami Rumunii, na wypadek jej konfliktu ze Wschodem, utrzymywaliśmy jaknajwyższe stosunki z Jugosławją i opędzaliśmy się w miarę sił i potrzeby od nieszczeroci czeskiej. O dawnym planie endeckim — kumania się z całą Małą Ententą, jako taką, nie było więcej mowy.

I okazało się, jak zwykle, jak bardzo tego rodzaju przezorna powściągliwość była potrzebna i wskazana. Bo oto z biegiem czasu ów dziwny związek nowych przeważnie, naprędce skonstruowanych kreacji politycznych, związanych jednym tylko: rozbiorem, zbyt bezwzględny, Austro-Węgier, okazał się czemś dość niewygodnym i dla samej Francji. Nietylko zaczął wywierać niepożądane

wpływy na Quaid'Osay i popychać ją do kroków co najmniej ryzykownych, ale nawet gdy tych było panom Beneszowi i Titulesco zamało, wypłynął na własne flukta poczynił politycznych.

Rzeczą jest dzisiaj jasną — stosunek zarówno Czech jak i Rumunii do Rosji Sowieckiej poszedł już niewątpliwie dalej, niż tego mogli sobie życzyć sternicy nawy państwowej francuskiej i dziedzice pomysłów s. p. Ludwika Barthou. Chcieli oni coprawda przeforsować „pakt wschodni“ i sami wreszcie, pod presją defetyzmu i radykalizmu jednocześnie, związali się dalekoidącą umową z Sowiecami, tego jednak, by wyciągnęły z tego najdalej idące konsekwencje na własną rękę Rumunja i Czechy — nie pragnęli napewno. Bo oto wraz z paktami wzajemnej pomocy, zawieraniem z Moskwą przez coraz bardziej samodzielnie p. Benesza i coraz bardziej genialnego p. Titulesco, wraz z podkreśleniem szczególnie, że pakt te wstępują nieledwie automatycznie w siłę na wypadek konfliktu o Austrię — środek ciężkości zainteresowań i, powiedzmy poprostu, uzależnień zarówno Rumunji jak i Czech przesunęła się do Rosji. Natomiast rola Republiki Francuskiej w życiu tych państw oczywiście maleje.

Zarówno Benesz jak i Titulesco wychodzą poza obręb wskazań francuskich i poczynają snuć kombinacje własne. Ich pakt z Sowiecami są bez przesady pewnego rodzaju okrażaniem Polski. Dobrze, że w Rumunji jest król Karol, który jednak większy ma mir w narodzie od swego ministra, ale w t. zw. Czechosłowacji chytrych planów antypolskich nikt nie koryguje oczywiście. W

tym względzie Benesz rządzi się jak szara gęś.

Tak czy owak zarówno „baza lotnicza sowiecka w Ołomuńcu“ jak i przemarsz ewentualny wojsk rosyjskich przez Besarabję, właściwą Rumunję i Siedmiogród — stwarza zarówno dla polityki jak i strategii naszej nową sytuację, nad którą poważnie trzeba się będzie zastanowić.

Dla Francji tego rodzaju układy są, aż przykro to powiedzieć, przygrywką do utraty jej znaczenia światowego. Są oddaniem niby protektoratu nad południowo-wschodnią Europą — Moskwie... Bowiem Sowieci dla „słowianofilów“ czeskich i wschodniej psychiki rumuńskiej potrafią stawać się co raz większą atrakcją. Tak jak stały się nią dla Nowo-Turków.

Tak więc jeden z bastjonów polityki francuskiej w Europie autonomizuje się zupełnie, a właściwie gotów jest wrzucić czecho na swych murach, nie w sensie społecznym oczywiście (o ile to się uda) wywieść zamiast tricolore'u — czerwona flagę z sierpem i młotem. Pierwszeństwo na południowym Wschodzie przechodzi w ten sposób do Rosji, co było jej marzeniem i za czasów carskich. Zasięg hegemonji francuskiej kurczy się coraz bardziej.

Może to kogo cieszy w Londynie lub w Berlinie, a zaś najbardziej w Rzymie. My zmuszeni jesteśmy spoglądać na fakt ów z melancholją i wyciągać zeń praktyczne konsekwencje.

Miskę soczewicy biblijnej chwytają do swoich łap znowu włochaty Ezaf. Francja zajęta frankiem i kłótnią wewnętrzną stopniowo zrzuca się niby pierworodzstwa.

W. I. L.

Malownicza uroczystość rzemieślnicza w Żywcu

Co kilkanaście lat w Żywcu odbywa się oryginalna uroczystość „Przenosiny cechu zbiorowego“, w której bierze udział cała ludność rzemieślnicza miasta. Na zdjęciach fragmenty pochodu, który przeciągnął ulicami miasta: cech ślusarzy w pochodzie, ze znakiem cechowym — olbrzymim kluczem (na lewo) oraz na prawo — stary obraz cechu krawieckiego z XV wieku. Po lewej stronie obrazu kroczą w strojach żywieckich „matki“, po prawej — panny. „Matki“ — kobiety zameżne noszą czepeczki bogato przetykane złotem.

Na uroczystej akademii lekarskiej podane będą przyczyny śmierci Marszałka Piłsudskiego

Badania laboratoryjne, mające zbadać i uzupełnić, już ustalone przyczyny choroby Marszałka Piłsudskiego, jej przebieg i bezpośredni powód zgonu, są na ukończeniu.

Badania te prowadzi najwybitniejsi specjaliści. Wynik badań będzie podany do wiadomości ogółu w niedługim czasie. Stanie się to na uroczystej akademii lekarskiej, na której zostaną wygłoszone odpowiednie referaty.

Jak doniósł w swoim czasie oficjalny komunikat, bezpośrednią przyczyną zgonu Marszałka Piłsudskiego stał się wylew krwi w żołądku. Badania laboratoryjne potwierdziły treść tego komunikatu. Wedle krążących pogłosek, podobno wylew krwi nastąpił z przelicy do żołądka, gdyż wskutek wadliwego krążenia krwi, spowodowanego rakiem wątroby, utworzyły się żyłaki. Pęknięcie jednego z tych żyłaków spowodowało krwotok, o którym wspomina właśnie oficjalny komunikat.

ORP Wicher i ORP Burza

złożą wizytę oficjalną flocie niemieckiej w Kilonji

W Berlinie podano do wiadomości publicznej, że w dniach od 24 do 26 lipca br. przybędą do niemieckiego portu wojennego w Kilonji dwa kontrtorpedowce polskie.

Przyjazd tych okrętów ma mieć charakter oficjalnej wizyty marynarki polskiej, złożonej marynarce niemieckiej. Będzie to pierwsze oficjalne spotkanie morskich jednostek wojennych polskich z niemieckimi.

Premjer Sławek, gen. Rydz-Śmigły i min. Beck

na audjencji u P. Prezydenta R. P.

Pan Prezydent Rzeczypospolitej przyjął we wtorek na kolejnej łącznej audjencji p. prezesa rady ministrów Walerego Sławka, generalnego inspektora sił zbrojnych gen. dyw. Edwarda Rydza-Śmigłego i ministra spraw zagranicznych Józefa Becka.

Pracujące ręce mogą być także ładne

Trzeba tylko pamiętać, by co najmniej dwa razy dziennie wetrzeć w skórę cokolwiek

Ceny: zł 0.40 do zł 2.60.

KREMU NIVEA

Tablica pamiątkowa ku czci Marsz. Piłsudskiego w Wiedniu

Z inicjatywy kolonji polskiej w Wiedniu powstał projekt wmurowania w kościele polskim na Kahlenbergu płaskorzeźby, przedstawiającej głowę Marszałka Piłsudskiego.

Miasta amerykańskie czczą pamięć J. Piłsudskiego

Za przykładem miasta Detroit, gdzie jedną z największych ulic nazwano Piłsudski — Avenue, zarząd miasta Hamtramck uchwalił jednomyślnie, by jedna ze szkół miejskich, a mianowicie szkoła Playfair nosiła odtąd nazwę szkoły imienia Piłsudskiego.

Przypomnieć należy przy tej sposobności, że rada miasta Detroit zarządziła swego czasu 4-dniową oficjalną żałobę z powodu śmierci Marszałka Piłsudskiego.

Dalszy spadek bezrobocia w Polsce o 8668 osób w ciągu tygodnia

Według danych biur pośrednictwa pracy przy Funduszu Pracy, zarejestrowano na dzień 15 bm. na terenie Rzeczypospolitej ogółem 397.145 bezrobotnych, czyli o 8.668 bezrobotnych mniej, aniżeli w tygodniu poprzednim.

„Dar Pomorza“ w drodze do Afryki Południowej

Statek szkolny „Dar Pomorza“, który znajduje się w podróży naokoło świata, w pierwszych dniach bieżącego miesiąca zawinął do portu Saint Louis na wyspie Mauritiusa.

Gubernator wyspy wydał na cześć załogi statku śniadanie.

W dniu 10-ym b. m. „Dar Pomorza“ odpłynął do portu Durban w południowej Afryce. Według ostatnich wiadomości, na pokładzie statku wszystko jest w porządku.

Rozpoczęcie rokowań handlowych polsko-austriackich

W sali konferencyjnej Min. Przemysłu i Handlu rozpoczęły się negocjacje handlowe polsko-austriackie, pod przewodnictwem ze strony polskiej naczel. p. Wańkowicza i ze strony austriackiej ministra p. M. Hoffingena, posła austriackiego w Warszawie.

Rozmowy mają na celu urealnienie pewnych pozycji, przewidzianych w traktacie polsko-austriackim z 1933 r. Chodzi mianowicie o rozszerzenie obrotu handlowego między obu krajami i dalszego zbadania możliwości rozwoju tych stosunków.

Reprezentacja skautów zagranicznych na Zlocie w Spale

Na jubileuszowy zlot harcerstwa polskiego w Spale zapowiedziane już zostało przybycie delegacji związków skautowych z Anglii (20 osób), Austrii (30 osób), Bułgarii (20 osób), Norwegii (4 osoby) i Belgii (3 osoby).

Dalsze zgłoszenia oczekiwane są w najbliższych dniach.

Walasiewiczówna nie przyjmie obywatelstwa ameryk.

Prasa krajowa i zagraniczna zamieściła wiadomość, jakoby Stanisława Walasiewiczówna miała zamiar przyjąć obywatelstwo Stanów Zjednoczonych. Jak nas informują ze Stanów Zjednoczonych, mija się to całkowicie z prawdą. Walasiewiczówna ma zamiar wyjechać do Polski w dniu 19 czerwca okrętem „Kościuszko“, aby wziąć udział w szeregu zawodów krajowych i międzynarodowych, w których oczywiście będzie występowała w barwach polskich.

W 33 godziny z Warszawy do Ameryki

Samolot pocztowy towarzystwa „Air France“, który wyleciał z Warszawy w sobotę, 15 bm. o godz. 7.30, przybył do Natalu w Brazylii w poniedziałek 17 bm. o godz. 16.20. Samolot ten we wtorek o godz. 7.20 był już w Rio de Janeiro i tegoż dnia o godz. 20.25 w Buenos Aires, bijąc w ten sposób wszystkie dotychczasowe rekordy na tej trasie.

Romain Rolland w drodze do Warszawy

Do Wiednia przybył znany powieściopisarz francuski Romain Rolland, który w najbliższych dniach udaje się w towarzystwie małżonki do Warszawy.

Na ziemiach Pomorza

Izba Rolnicza wobec pilnych zagadnień rolnictwa pomorskiego

W dniu 14 czerwca rb. odbyło się pod przewodnictwem p. dr. Kazimierza Esden-Tempskiego oraz p. prez. Jana Słaskiego posiedzenie Komisji Ekonomicznej Pomorskiej Izby Rolniczej, w obecności p. prezesa Donimirskiego i dyrektora P. I. R. p. W. Dykiera, na którym omawiane były szczególnie aktualne sprawy gospodarcze, dot. rolnictwa pomorskiego.

W szczególności p. dyr. Gottowt przedstawił zebranym sytuację, jaka powstała w związku z wystąpieniem województw południowych z memorandum o przesunięciu kontyngentów buraczanych z ziem zachodnich na południe. Komisja Ekonomiczna wypowiedziała się przeciw przesunięciu kontyngentów buraczanych z ziem zachodnich i postanowiła zwrócić się do władz centralnych z memorandum o podwyższenie obecnego kontyngentu cukrowego Pomorza do wysokości z roku 1928-29 oraz przeciwstawić się postulatowi, wysuwany przez małopolskie organizacje rolnicze. Komisja stwierdziła, że postulaty małopolskich organizacji rolniczych są niezasadne nie tylko z punktu widzenia regionalnych interesów województwa pomorskiego, ale także pod kątem widzenia dobra całego rolnictwa polskiego.

W związku z ustawą o klasyfikacji gruntów dla podatku gruntowego oraz związaną z nią sprawą podziału Państwa na okręgi ekonomiczne, Komisja ustaliła kryteria, wpływające na zaliczenie pewnego okręgu do wyższej lub niższej grupy podatkowej. Sprawę szeregowania poszczególnych rejonów do okręgów ekonomicznych postanowiła rozważyć po uzgodnieniu sprawy określenia zasad okręgów ekonomicznych z Wielkopolską Izba Rolniczą i organizacjami rolniczymi.

P. Dr. Esden-Tempski zapoznał zebranych z sytuacją, jaka się wytworzyła w związku z spadkiem guldena gdańskiego oraz wprowadzeniem przez Senat Gdański ograniczeń dewizowych.

Komisja Ekonomiczna stwierdziła brak klauzul waloracyjnych w układzie polsko-gdańskim z 6. 8. 34 r. W razie dalszego spadku guldena gdańskiego może to narazić dostawców polskich na

rynek gdański na dalsze straty. Komisja przyjęła do wiadomości poczynione już w tej sprawie posunięcia i kroki. Odnosnie ograniczeń dewizowych, wprowadzonych przez Senat Gdański, Komisja Ekonomiczna domagała się uproszczenia procedury przydzielania dewiz dostawcom polskim zarówno za produkty kontyngentowe, jak i nieskontyngentowane.

W związku z zamierzoną zmianą statutu Giełdy Zbożowo-Towarowej w Bydgoszczy, Komisja wypowiedziała się za utrzymaniem Kurji Rolniczej, w której

byłaby reprezentowana Izba Rolnicza.

Szczególne zainteresowanie ze strony członków Komisji wywołało zagadnienie nadmiernych opłat targowych i rzeźnianych, które zreferował p. Naczelnik Mgr. Głębowicz. Komisja postanowiła stanowczo domagać się obniżenia tych opłat i skreślenia dodatków pobieranych do tych opłat na rzecz bezrobotnych w miastach.

Zarząd Pomorskiej Izby Rolniczej na posiedzeniu odbytem w tym samym dniu, po posiedzeniu w całości zaakceptował uchwały Komisji Ekonomicznej.

Jednolity tekst

rozporządzenia o popieraniu rozbudowy i rozwoju Gdyni

W „Monitorze Polskim” (nr. 138 z dnia 18 czerwca 1935 r.) ukazało się obwieszczenie Ministra Przemysłu i Handlu, z datą 31 maja r. b., w sprawie jednolitego tekstu rozporządzenia P. Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 1 czerwca 1927 r. o popieraniu rozbudowy i rozwoju gospodarczego miasta i portu Gdyni. Rozporządzenie to zostało znolizowane zmianami i uzupełnieniami, wprowadzonymi rozporządzeniem P. Prezydenta Rzplitej z dnia 24 listopada 1930 roku i ustawą z dnia 18 marca 1935 r. i dlatego zaistniała potrzeba ogłoszenia jednolitego tekstu.

Obejmuje on 14 artykułów, mówiących o: kredytach w budżecie państwa na cele gdyńskie; rozszerzonej pomocy

kredytowej budowlanej; wyłączeniach; odstępowaniu gruntów państwowych gminie, zwolnieniu nowowzniesionych budowli na lat 15 od podatku od nieruchomości; zwolnieniu niektórych zakładów przemysłowych od podatku przemysłowego do roku 1945 włącznie; zwalnianiu przedsiębiorstw przemysłowych, komunikacyjnych, śpichrzy i chłodni od państwowego podatku dochodowego; zwolnieniu aktów wyłączenia od opłat stemplowych. Zwolnienie od opłat stemplowych firm dotyczących założenia spółek handlowych.

Rozporządzenie weszło w życie z dniem ogłoszenia i obowiązuje do dn. 31 grudnia 1936 r. o ile poszczególne artykuły nie stanowią inaczej.

Ziemia chojnicka na kopiec wznoszony Wodzowi

Dn. 14 bm. po południu zebrali się organizacje i młodzież szkolna kresowego miasta Chojnice, by odmaszerować wspólnie na odległe wzgórze, skąd miano zabrać garść prastarej ziemi pomorskiej do urny na kopiec, sypany na Sowińcu. Zebrano się w uroczystym, rozumiejącym wagę chwili skupieniu, w miejscu historycznym, gdzie ongiś toczył się bój z Krzyżakami.

W kopcu sypanym dla Największego z Wielkich w Krakowie nie może zabraknąć ziemi pomorskiej — ziemi chojnickiej — nierozłącznie związanej z Macierzą wywal-

zoną przez Wodza. — Tę właśnie istotę myśli podkreślił w swym przemówieniu p. prokurator Wandtke. P. starosta Lipski, ojciec powiatu chojnickiego w ciszy głębokiej, która zapanowała wśród obecnych garść ziemi pomorskiej złożył do urny, poczem ruszył ogromny pochód z urną na czele ulicami miasta. U bram starostwa, oddała młodzież niosąca urnę — garść ziemi p. staroście, poczem pochód rozwiązał się.

Ten akt symboliczny, jest jakby mocniejszym związaniem ziemi kresowej z duchem Wodza, a tem samym z Ojczyzną.

Zaparcie. Doświadczenia lekarskie wykazały, że przy chorobach organów podbrzusza naturalna woda gorzka Franciszka - Józefa zapewnia łagodne wypróżnienie.

Śp. Waclaw Wyczyński Zgon zasłużonego Wielkopolanina

W Kościanie pod Poznaniem zmarł s. p. Waclaw Wyczyński, senior prawników wielkopolskich, b. adwokat i notariusz w Brodnicy, wybitny działacz narodowy za czasów zaborczych, po odzyskaniu niepodległości Starosta Krajowy Poznański a następnie syndyk miasta Poznania. Śp. Wyczyński przeżył 84 lat.

Przedstawiciele pow. chojnickiego na Wawelu i Sowińcu

W poniedziałek, 17 bm. bawiła w Krakowie pielgrzymka z powiatu chojnickiego w liczbie 160 osób pod przewodnictwem wicestarosty powiatowego p. Czerniego, a która złożyła hołd prochom Marszałka Piłsudskiego na Wawelu oraz wzięła udział w sypaniu kopca na Sowińcu, wysypując nądo na kopcu ziemię, zebraną z pobojozisk pod Chojnicami.

Kurs wakacyjny dla lekarzy w Ciechocinku

Podobnie, jak w latach poprzednich, w roku bieżącym odbędzie się kurs wakacyjny dla lekarzy w Ciechocinku, w dniach 30—31 sierpnia i 1 września.

Protoktorat nad kursem objął min. Pięstrzyński. Wykłady wygłoszą m. in. prof. Łatkowski (Kraków), Mazurkiewicz (Warszawa), Pelczar (Wilno), Rose (Wilno), Szulc (Warszawa), Wojciechowski (Warszawa).

Bujna wyobraźnia redaktorów „Obronę Ludu”

W sobotę, 15 bm. odbyła się w lokalu sekretariatu wojewódzkiego B. B. W. R. w Toruniu odprawa prezesów i sekretarzy rad powiatowych B. B. W. R. z terenu Pomorza.

W związku z tem w nrze 73 z dnia 20 bm. „Obronę Ludu” ukazała się obszerniejsza notatka informacyjna, omawiająca rzekomy przebieg i treść odprawy.

Stwierdzamy kategorycznie, że wszystkie wiadomości o odprawie, podane przez „Obronę Ludu” są od początku do końca żelgane.

W „UŚMIECHU FORTUNY”

Bydgoszcz, Pomorska 1.
Toruń, Żeglarska 31.

Spełnione życzenie każdej gospodyni

Gospodarstwo zajmuje pani domu tyle czasu, że z radością powita każdego pomocnika, który część jej pracy weźmie na siebie. Najlepszym pomocnikiem gospodyni jest Radion. Radion pierze wszystko a co ważniejsze, pierze sam. Do prania welen, jedwabów i innych delikatnych materiałów używa się zimnego roztworu Radionu, wszystko inne natomiast gotuje się i w ciągu kilkunastu minut otrzymuje się śnieżno-białą bieliznę. 5298

Nieobliczalny czyn szaleńca Harakiri tramwajarza gruździadkiego

W środę rano w godzinach porannych rozpruł sobie brzytwą podbrzusze Bolesław Zieliński, b. pracownik tramwajów miejskich.

Zdradzał on od dłuższego czasu symptoma choroby umysłowej i starał się już kilkakrotnie pozbawić życia.

Wczorajszy, grozą budzący zamach zakończył się tragicznie, bowiem przewieziony do szpitala miejskiego zmarł po 4 godzinnych męczarniach.

Zwłoki nieznannej kobiety wyrzuczone przez morze w Orłowie

Wczoraj rano w Orłowie Morskiem fale wyrzuciły na brzeg zwłoki nieznannej kobiety. Ciało znajduje się w stanie silnego rozkładu, co — naturalnie — utrudnia rozpoznanie i ustalenie tożsamości

Zjazd akademicki Korporacji „Cassubia” w Kartuzach

Istniejąca w Warszawie od r. 1927 Akademicka Korporacja „Cassubia” organizuje w pierwszej połowie lipca br. projektowany od kilku lat zjazd swych członków tak czynnych jak i filistrów w Kartuzach na Pomorzu.

Jak sama nazwa wskazuje, terenem działalności Korporacji jest nasza ziemia nadmorska t. zw. Kaszuby. Łącząc na stołecznym terenie akademickim jednostki rozumiejące znaczenie polskości Kaszub i związane z tem zagadnienia morskiego, „Cassubia” przygotowuje swych członków do pracy kulturalno-społecznej wśród ludu kaszubskiego, w celu utrzymania cennych war-

tości regionalnych Kaszubów, którym Polska zawdzięcza przecież posiadanie wybrzeża morskiego.

Obok spraw wewnętrznych - organizacyjnych, które są na porządku dziennym, jednym z głównych jego celów jest poznanie terenu przyszłej pracy „Cassubiantów” i nawiązanie ścisłej łączności z miejscowymi działaczami na polu kaszubszczyzny.

Pierwszy ten zjazd będący niejako zapoczątkowaniem pracy w terenie, otwiera nowy okres w historii Korporacji, gdyż odtąd corocznie „Cassubia” będzie się zjeżdżała w stolicy uroczej Szwajcarii Kaszubskiej.

Podniosła uroczystość w Gimnazjum Żeńskim w Chojnicach

Dnia 9 czerwca Chojnice przeżyło małą, ale miłą uroczystość.

W pięcioletnią rocznicę istnienia gimnazjum żeńskiego, oraz z okazji pierwszej matury ufundowano staraniem Komitetu Matek sztandar.

Sztandar pięknie wykonany w stylu regionalnym przedstawia z jednej strony Matkę Boga „Stella marris” z drugiej widnieją biały orzeł symbol Państwa Polskiego.

Wzruszający był widok, gdy młodzież defilowała ze sztandarem przez miasto, a wraz z nią zbratani przedstawiciele miejscowych władz państwowych i samorządowych, wojska oraz liczne obywatelstwo. Na uroczystość przybył przedstawiciel Kuratorium p. wizytator Cwikowski.

Po uroczystości kościelnej, na której poświęcenia sztandaru dokonał ks. Riebaud zebrano się w zakładzie. Tu wygłosili przemówienia p. dyrektorka Matysikowa, p. wizytator Cwikowski, oraz p. burmistrz Hanu-

la, którzy wskazali na wagę aktu dla Państwa, i znaczenie placówki szkolnej na zachodnich rubieżach. Sztandar miłośni w sobie wartości wychowawcze i państwowe, jest symbolem honoru i dobra szkoły.

Po pożegnaniu maturzystek zebrani wbił symboliczne gwoździe do drzewca, wśród których wyróżniał się pięknym wykonaniem gwóźdź chrześnego sztandaru p. kuratora Okr. Szk. Pozn. — gwóźdź Rady Miejskiej z herbem miasta i z ornamentem z nazwiskami pierwszych maturzystek, oraz gwóźdź Związku Legionistów z symbolicznym krzyżem legionowym. Radosną uroczystością maciła myśl o niedawnej stracie Wodza Narodu Marszałka Piłsudskiego, czemu dała wyraz p. dyr. Matysikowa w swym przemówieniu.

Nakoniec dyrektorka zakładu, wraz z Komitetem Matek podejmowała gości skromnym śniadaniem w gmachu gimnazjum.

Nieprawdziwe pogłoski o zatrudnieniu obcokrajowców pod Bydgoszczą

W związku z podaną przez prasę codzienną wiadomością o zatrudnieniu obcokrajowców przy budowie gimnazjum niemieckiego w Bielawkach pod Bydgoszczą — Fundusz Pracy komunikuje nam, że prace przy budowie gimnazjum prowadzi firma Rika i Milke. Oprócz nielicznych specjalistów, jak majstrów, poljerów, maszynistów i ramarzy — wszystkich pracowników przyjęły obie firmy za pośrednictwem biura pośrednictwa pracy przy ekspozyturze Funduszu Pracy w Bydgoszczy.

Specjalna kontrola, jaką przeprowadzono na wspomnianych robotach ustaliła, że zatrudnieni pracownicy są wszyscy obywatelami polskimi, a jedynie pewien odsetek stanowią obywatele polscy narodowości niemieckiej.

Wersja o zatrudnianiu pracowników z Hamburga pochodzi z nieporozumienia, powstałego na tle niemieckiej nazwy polskiego miasta Wiebork (Vandsburg), skąd właśnie owi robotnicy pochodzą.

130-centnarowe walce przy budowie drogi na Helu

Przy budowie drogi na mierzei Helkiej kierownictwo robót zastosowało walce mechaniczne o wadze 130 centnarów. Walce przybyły z Gdyni i rozpoczęły pracę od strony Kuźnicy na Helu w kierunku Wielkiej Wsi-Hallero-wa.

Budujemy Muzeum Ziemi Pomorskiej

im. Józefa Piłsudskiego

WYKAZ SUM WPLACONYCH W POMORSKIEJ WOJEWÓDZKIEJ K. K. O. NA KONTO KOMITETU BUDOWY MUZEUM

W ciągu wczorajszego dnia na rachunek Wojewódzkiego Komitetu Budowy Muzeum Ziemi Pomorskiej im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Pomorskiej Wojewódzkiej Komunalnej Kasie Oszczędności w Toruniu (ul. Mostowa 11 — gmach Starostwa) złożyli:

Komunalna Kasa Oszcz. pow. kościerskiego 58.50 zł.

Członkowie Zarządu Pol. Czerw. Krzyża Oddział Grudziądz — miasto 45.00 zł.

Oddział Polskiego Czerw. Krzyża Grudziądz — miasto 55.00 zł.

Dyrektor Pom. Tow. Rolniczego Dr. A. Zakrzewski w Toruniu, ul. Sienkiewicza 12 — 10.00 zł.

63 pułk piechoty w Toruniu 100 zł.

Dyrekcja Gimnazjum Męskiego w m. 82.00 zł.

Koło Gospodyń Wiejskich w Gordownie 5.00 zł.

Szkoła Powszechna nr. VIII w m. 5.65 zł.

Ks. prałat Alfons Mańkowski, Lembarg 20.00 zł.

Placówka Związku Powst. i Wojaków O. K. VIII, Świecie 33.75 zł.

Męski Zespół Straży Przedniej w Toruniu zamiast pożegnania maturzystów 7.10 zł.

Razem 422.00 zł.

Stan w dniu 17. 6. 35 30 768 zł 57 gr.

Stan w dniu 18. 6. 35 31 190 zł 57 gr.

Tysiąc złotych od dr. Waltera Geigera

Dr. Walter Geiger, właściciel maj. Moręgi w pow. lubawskim zgłosił się osobiście w Kasie Oszczędności powiatu lubawskiego i wpłacił gotówką na budowę Muzeum Ziemi Pomorskiej im. Marszałka J. Piłsudskiego kwotę 1.000 zł (tysiąc złotych).

Jak się dowiadujemy, dr. Geiger gospodarstwo prowadzi b. dobrze, wszystkie podatki co do grosza ma zapłacone, jest Niemcem, ale w życiu politycznym żadnego udziału nie bierze, sam żyje nader wyjątkowo skromnie i jest zawsze niezwykle ofiarny na cele społeczne i potrzeby państwowe. (Pożyczka Narodowa, Inwestycyjna, cele PW i WF itd.). Znanie jest w powiecie jego powiedzenie: „Najprzód Rzeczpospolita, potem robotnicy, potem urzędnicy, a co skapnie to dla mnie“.

WYKAZ SUM WPLACONYCH W POMORSKIEJ WOJEWÓDZKIEJ K. K. O. NA KONTO KOMITETU BUDOWY MUZEUM.

W ciągu dnia 19 czerwca na rachunek Wojewódzkiego Komitetu Budowy Muzeum Ziemi Pomorskiej im. Marszałka Józefa Piłsudskiego, wpłacono w Pomorskiej Wojewódzkiej Komunalnej Kasie Oszczędności w Toruniu (ul. Mostowa 11 — gmach Starostwa):

Notariusz Stan. Esden-Tempski — 60 zł
Sekretariat Rady Powiat. BBWR w Starogardzie przez MKKO Starogard — 167,90 zł.

Fundusz Uczniowski uczniów i uczennic 4-ro kl. Koeduk. Szkoły Handlowej Izby Przem. Handl. w Toruniu zamiast na Challenge 1936 r. — 50 zł.

Nieznany samobójca w lesie bocianowskim pod Bydgoszczą

We środę w lesie bocianowskim pod Bydgoszczą znaleziono zwłoki nieznanego mężczyzny w wieku około 60 lat. Obok denata znaleziono buteleczkę od esencji octowej, co każe przypuszczać, iż nieznanomy popełnił samobójstwo.

Do tej pory nie zdołano ustalić nazwiska, ani też pochodzenia samobójcy. Według wszelkiego prawdopodobieństwa denat pochodzi ze sfer mieszczkańskich z Bydgoszczy.

Co — kiedy — gdzie?

Repertuar Teatru Ziemi Pomorskiej „Katja tancerka“ — w piątek, 21 bm., w Toruniu.

„Człowiek, który nie pije“ — w piątek, 21 bm., w Inowrocławiu.

„Kraina uśmiechu“ — w sobotę, 22 b. m. premjera, w Toruniu; w niedzielę, 23 bm. w Ciechocinku.

„Zaczarowane koło“ — w sobotę, 22 b. m., w Inowrocławiu, w niedzielę, 23 b. m. w Toruniu.

Rada Okręgowa Rodziny Rezerwistów w Toruniu — 100 złotych.

Gimnazjum w Gniewie — część zysku bilansow. przez Adm. „Dnia Pom.“ — 10 zł.
Razem — 387,90 złotych.

Stan w dniu 18 czerwca — 31.190 zł 57 gr.

Stan w dniu 19 czerwca 31.578 zł 47 gr.

Centralna Kasa Spółek Rolniczych Oddz. w Toruniu przy ul. Mostowej nr. 21 przyjęła na rachunek Komitetu Budowy Muzeum Ziemi Pomorskiej im. Marsz. Piłsudskiego następujące kwoty:

Zrzeszenie pracowników Centr. Kasy Spółek Roln. O. Toruń — 25 zł.

Grono nauczycielskie i dziatwa szkolna w Solcu Kuj. — 28,83 zł.

Razem — 53,83 złotych.

Kwota powyższa pozostaje do dyspozycji Wojewódzkiego Komitetu Budowy Muzeum Z. P.

Równocześnie, ponieważ Centralna Kasa Spółek Rolniczych O. Toruń jest centralną gospodarczą i finansową dla różnego typu spółdzielni, a przedewszystkiem dla spółdzielni kredytowych (Kas Stefczyka), rozmieszczonych na terenie całego Pomorza, spodziewać się można dalszych wpływów na ten cel, Centralna Kasa Spółek Roln. otworzyła w swych księgach rachunek bieżący Komitetu Budowy Muzeum Z. P.

Do spółdzielni zrzeszonych w tej instytucji rozesłała ona następujący

OKÓLNIK.

Celem trwałego uczczenia pamięci zmarłego Wodza Narodu Marszałka Józefa Piłsudskiego, powstał w Toruniu „Komitet Budowy Ziemi Pomorskiej im. Marszałka Piłsudskiego“.

Gmach Muzeum pomieści zabytki historii i kultury Pomorza, polskiego okna na świat, i będzie równocześnie świadczą o przywiązaniu i czci społeczeństwa do Osoby Zmarłego.

Ze wszystkich stron płyną datki na ten cel, a wśród ofiarodawców nie powinno braknąć i rolników — spółdzielców.

Zarządy Spółdzielni Kredytowych otworzą w swych księgach rachunek: „Budowa Muzeum Ziemi Pomorskiej im. Józefa Piłsudskiego“ i zawiadomią o tem członków i klientów, zachęcając ich do składania na ten cel datków. Zebrane sumy należy przekazywać przez P. K. O. konto 207.613 Centralnej Kasy Spółek Rolnych Oddział w Toruniu, ul. Mostowa 21, na rachunek Wojewódzkiego Komitetu Budowy Muzeum, w naszej Instytucji.

Nie wątpimy, że Spółdzielcy poprą gorąco tę myśl i datkami przyczynią się do uczczenia pamięci Tego, któremu zawdzięczamy możliwość pracy w wolnej Ojczyźnie.

Ze spółdzielczym pozdrowieniem — Centralna Kasa Spółek Rolniczych — Oddział w Toruniu.

„Święto Morza“ pod hasłem: „Budujemy okręty we własnej stoczni“

Jaki będzie przebieg święta w Gdyni?

W środę wieczorem w Komisarjacie Rządu w Gdyni pod przewodnictwem Komisarza Rządu mgr. Sokoła odbyło się zebranie w sprawie tegorocznego „Święta Morza“.

W toku zebrania ustalony został program tegorocznego obchodu, który nie będzie miał charakteru ogólnopolskiego święta, jak dotychczas, lecz nosić będzie charakter lokalny.

Projekt programu przedstawił kierownik ekspozytury Ligi Morskiej i Kolonjalnej w Gdyni p. Niwiński.

Według ogólnego zarysu, którego szczegóły opracowane zostaną w ciągu tego tygodnia, program Święta Morza przedstawiać się będzie następująco:

Dnia 28 czerwca po południu nastąpi zakończenie wyścigu kolarniego i odbędzie się uroczyste wręczenie nagród zwycięzcom. Nagrody ufundowane są

przez Komisarza Rządu i przez Ligę Morską i Kolonjalną.

Wieczorem odbędzie się inauguracyjne przedstawienie Teatru Ziemi Pomorskiej, który zjeżdża do Gdyni na cały sezon.

Ponadto zamiast tradycyjnego capstrzyku na nowobudującym się moło zapalony zostanie olbrzymi symboliczny stos i wygłoszone będą okolicznościowe przemówienia.

W samym dniu „Święta Morza“ odbędzie się msza polowa, w czasie której odprawiający nabożeństwo J. E. ks. biskup morską dr. Okoniewski wygłosi kazanie.

Po mszy św. zgromadzone dokoła ołtarza oddziały wojska i organizacyj oraz otaczające go tłumy wysłuchają nadanego przez radio przemówienia Pana Prezydenta Rzeczypospolitej w Warsza-

Spłoszony włamywacz pobił właścicielkę drogerji

Policja bydgoska powiadomiona została w nocy na ub. środę o niezwykłym włamaniu, jakiego dokonał nieznaną nazwiskiem sprawca na Szwedzowie (przedmieście Bydgoszczy). Do mieszkania właścicielki drogerji przy ul. Skorupki 5 — 25-letniej Władysławy Kapuścińskiej dostał się około godz. 1 po północy przez okno jakiś mężczyzna, który przebudził śpiącą kobietę. Gdy p. Kapuścińska zamierzała wstąpić alarm — intruz uderzył ją kilkakrotnie jakimś twardym przedmiotem po głowie, jednak śmiertelnie przerażona kobieta nie przestała wzywać pomocy to też napastnik obawiając się interwencji sąsiadów zbiegł. Wskutek otrzymanych razów p. Kapuścińska została silnie pokrwawiona, jednak na szczęście nie straciła przytomności, lecz wyskoczywszy przez okno nadal wzywała pomocy. Krzyki jej zaalarmowały sąsiadów, oraz pełniących w pobliżu służbę policjanta, który zawezwał wóz pogotowia ratunkowego. Po opatrzeniu poszkodowanej w szpitalu odstawiono ją spowrotem do domu.

W związku z zagadkowym tym wypadkiem policja wszczęła energiczne dochodzenie, które wyjaśni, czy napastnikiem był włamywacz, który zamierzał okraść p. Kapuścińską, czy też krwawe najsie ma tło zemsty osobistej. Na ostatnią tę możliwość zdaje się wskazywać fakt, że sprawca nie ukradł, mimo, że torebka z pieniędzmi leżała na stoliku nocnym pani K.

Wzruszający objaw miłości dzieci do śp. Marszałka Piłsudskiego

Komitet Budowy Pomnika Marszałka Józefa Piłsudskiego w Warszawie otrzymał wzruszający list dzieci szkolnych ze Zduńskiej Woli, który przytaczamy w całości:

„Członkini Szkolnej Kasy Oszczędności przy 7-letniej szkole powszechnej im. M. Konopnickiej w Zduńskiej Woli, wstrząsnęła te do głębi strata ukochanego Wodza i Wychowawcy Narodu, złożyły uroczyste przyrzeczenie, iż postępować będą w życiu tak, jak nauczył nas najlepszy Syn Ojczyzny, śp. Marszałek J. Piłsudski. Jako widomy znak hołdu postanowiły na ogólnym zebraniu, odbytem w dniu 8 czerwca 1935 r. zrzeszyć się przypadających im odsetek od składanych oszczędności na książeczkę zbiorowej P. K. O. w sumie 23 zł 63 grosze, przeznaczając powyższą sumę na budowę pomnika Pierwszego Marszałka Polski Józefa Piłsudskiego w Warszawie.“

Przewodniczący Komitetu Budowy Pomnika prezydent miasta St. Starzyński podziękował ofiarom dzieciom serdecznym listem, wyrażając nadzieję, że te — z gorące go serca — ofiary pozwolą w krótkim czasie wystawić w stolicy Państwa pomnik, godny Nieśmiertelnej pamięci Wodza Narodu.

Nie napad bandycki lecz próba samobójstwa po pijanemu

Policja rozwikłała zagadkę napadu w lesie gdyńskim

Jak donosiliśmy, onegdaj jeden z posterunkowych, patrolujących ulice Gdyni, napotkał o 4-tej zrana przy ulicy Słupskiej jakiegoś zakrwawionego osobnika z ranami na twarzy.

Osobnik ów, niejaki Roman, po opatrzeniu mu ran w ambulatorjum Pogotowia zeznał, że został napadnięty w lesie, w czasie snu, przez dwóch nieznanych ludzi, którzy zażądali od niego pieniędzy, a gdy on odmówił im ich wydania dwoma strzałami zranili go w twarz i zrabowawszy mu portfel z 32 złotymi uciekli i zginęli w lesie. On natomiast przez kilka godzin leżał nieprzytomny w lesie.

Opowiadanie Romana wydało się policji mało prawdopodobne, dlatego też wszczęła energiczne dochodzenie i przeprowadziła

wizję lokalną. Na miejscu, gdzie odbył się napad, znaleziono istotnie dwie łuski od kul rewolwerowych oraz próżną buteleczkę wódki.

Rannemu kazano dokładnie opisać samą scenę napadu, określając miejsce, gdzie się znajdował i gdzie znajdowali się bandyci. Wtedy Roman w zeznaniach swych począł się plątać.

Drobiazgowo śledztwo i rewizja, przeprowadzona w jego mieszkaniu, w czasie której znaleziono pudełko z kulami rewolwerowymi, odpowiadającymi łuskom, które znaleziono na miejscu rzekomego napadu, jeszcze bardziej utwierdziły prowadzących dochodzenia w przekonaniu, że rzekomymi bandyci wogóle nie istnieją.

Zebrane informacje pozwoliły ustalić

następujący zarys rzekomego napadu. Roman zwolniony został ostatnio z posady i pozostawał bez pracy. Widocznie pod wpływem depresji postanowił popełnić samobójstwo, ale nie mając na trzeźwo uczynić owego rozpaczliwego kroku, dla dodania sobie odwagi kupił buteleczkę wódki i wypiłszy ją, w zamroczeniu strzelił do siebie dwukrotnie. Jednakże ręka mu drżała i dzięki temu pierwszy strzał lekko zadrasnął tylko skórę a drugi przetrzasnął policzek.

Nie umiejąc i nie chcąc wytłómaczyć prawdziwego powodu ran na twarzy, a zapytany przez policjanta o ich przyczynę wymyślił on fantastyczną bajkę o napadzie bandyckim, którą rozwiało jednak szczegółowe śledztwo policji.

Atrakcja Torunia. Tylko na 4 dni przybył słynny warszawski Atrakcja Torunia.

CYRK STANIEWSKICH do Torunia obok fabr. Drewitza

Nowy rewelacyjny światowy program 15 sensacyjnych atrakcyj. Na czele największa sensacja świata: **Fenomenalny fakir hinduski BLACAMAN - Król dżungli BLACAMAN** **śród 30 lwów, krokodyli i jadowitych gadów - BLACAMAN swany zagadką XX wieku. - BLACAMAN hipnotyzer dzikich bestyj.**

BLACAMAN tematem stolic świata. BLACAMANA podziwiali w Warszawie, Łodzi, Poznaniu, Bydgoszczy i w Gdyni ponad 1,500.000 osób. Program który zachwyci wszystkich

OTWARCIE i pierwsze przedstawienie w piątek, dnia 21 czerwca o godzinie 8.15 wieczorem

W sobotę dnia 22 i w niedzielę dnia 23 czerwca po 2 przedstawienia o godzinie 4.30 popołudniu i 8.15 wieczorem.

Przy cyrku bogato zaopatrzone zwierzyńce.

TCZEW

Potrzebna

śluząca do Klubu Rodziny Urzędniczej od 1. lipca 1935. Zgł. Przew. Sekcji Gosp. Bielińska, Tczew, Skarszewska 2. 5668

Unieważniamy

zgłoszenie towarów na skład celny nr. 71 z roku 1934 wystawione przez skład firmy „Pantareci” i sędowane na nas. Warszawskie Towarzystwo Transportowe i sp. z o. o. 5655

Meble wszelkiego rodzaju po cenach konkurencyjnych

== poleca == 3736

Bydgoski skład mebli

Gdynia 10 lutego 37. Telefon 2047

Fabryka Mebli

właściciel B. SIUDOWSKI

Bydgoszcz, Jasna 11. Telefon 2274.

Wyjeżdżam od 24 VI. na 4 tygodnie

Dr. Hoffmann

Grudziądz 5647

Mercedes Benz

limuzyna z kompresorem, 6 cyl. 15/70/100 k. m., 6/7 siedzeniowa, 6 kołami (2 zapasowe) w bardzo dobrym stanie do sprzedania. Do obejrzenia u 5651

Jul. Hebbeneth

Gdańsk, Fleischergasse

TORUN

MEBLE!

wszelkiego rodzaju, najtańszej kupujesz tylko Toruń, Prosta 5. Przekonaj się — Pamiętaj — Powiedz drugiemu. 5460

Wojskowo-

cywilny krawiec wykonuje pierwszorzędna pracę na bardzo dogodnych warunkach L. Ronk, Toruń, Małe Garbary 13, I. p. 5593

Instalacje

elektryczne

E. SIWIEC, Toruń

Zeglarska 31, telef. 1544. 5520

Wspólnika z kapitałem

3.500 zł do wypożyczalni książek poszukuje. Gwarantowana pensja miesięczna 200 zł i więcej. Oferty kierować do Księgarni Toruńskiej, Toruń, W. Garbary 21. 5641

Dom

nowo wybudowany lub stary w dobrym stanie, kupię w cenie od 15.000—30.000 oferty do „Dnia Pom”, Toruń, pod nr. 5585.

Kamienice Domy Wille Gospodarstwa

sprzeda korzystnie

LUBIEWSKI, TORUŃ

Św. Jakóba 16. 5585

Silniki

nowe do motorówek na bardzo dogodnych warunkach poleca

W. KATAFIAS

Toruń, Rynek Nowomiejski 25. 5627

Dobrze

umeblowane 2-pokojowe mieszkanie z kuchnią, łazienką, światło elektr. i gaz, od zaraz do wynajęcia.

Toruń, Łazienna 28. 5628

Obszerny

jasny lokal biurowy wraz z boczniemi ubikacjami, I. piętro, od zaraz do wynajęcia, Toruń, Łazienna 28. 5628

Bryczkę

jednokonną lekką w dobrym stanie kupię. Oferty „Dzień Pomorski” Toruń, pod 100. 5624

Dwa łóżka

drewniane meblowe, tapczan — sprzedam tanio przed sobotą. Konopnickiej nr. 11, m. 9.

Okazyjnie

Łóżka żelazne, bufet, szafa, kuchnia, salon, biblioteka, dywany sprzedam, Toruń, Bydgoska 62 m. 4. 5621

Mieszkania

5 i 6 pokojowe, wygodne, słoneczne, solidnym wyjm. me, Toruń, Bydgoska 62, m. 4. 5621

1 lub 2

pokoje umeblowane z łazienką, telefon, poszukuję od 1 lipca przy ul. Bydgoskiej lub Mickiewicza w pobliżu 4. p. lotniczego. Oferty do Adm. „Dzień Pomorski” Toruń, pod nr. 5618.

Do wydzierżawienia

skład narożnikowy obszerny przy ul. Szerokiej. Zgłoszenia J. Konieczny, Toruń, Szeroka 13/15. 5626

Do wynajęcia

od lipca 3 pokoje, kuchnia Toruń-Bielany (G.) Wiadomość: Toruń, M. Garbary 22, m. 9. 5625

GRUDZIĄDZ

Każdą ilość suchego torfu mam do sprzedania. Ceny za ugodą.

Hintzler

Nowawieś, pow. Grudziądz, tel. 1509. 5546

Wytwórnia

lemonjady i rozlewnia piwa do wydzierżawienia T. Joachimczyk, Grudziądz, Toruńska 25. Telefon 1301. 5584

Poszukuję

od zaraz do mojej drogerji zdolnego ucznia z dobrym wykształceniem szkolnym władającego językiem polsk. i niemieckim. M. Kłosowski, Drogerja pod Krzyżem, Łasin, Pomorze. 5648

BYDGOSZCZ

Maszyny

do pisania — Royal Portabla zł. 350.— Edwin Weimann, Bydgoszcz, pl. Weysenhoffa 3, tel. 1387. 5662

Maszyny

do pisania Royal — liczenia „Astra” „Direct” — przybory biurowe do starca Edwina Weimann, pl. Weysenhoffa 3, tel. 1387, od 24—27 bm. stoisko pokazowe na wystawie Gaz i Woda Bydgoszcz, Gimnazjum Kopernika. 5663

GDYNIA

Szlachetne tynki

własnej wytwórni do nabycia w każdej ilości. Polecamy również tynki myte, sztuczny granit we wszystkich kolorach znany ze swej dobroci naszej fabrykacji Do nabycia również marmurki do lastrica — biały, zielony, czarny, czerwony, żółty, serpentyna carara, stopnie lastricowe. Adres „ELWACJA” Gdynia, Abrahama 35 telefon 22-73. Biuro sprzedaży betonu Adamas. Poszukujemy reprezentantów. 3926

Motocykl

na 500 cm. w dobrym stanie kupię. Zgłosz. „Gazeta Morska”, Gdynia, pod nr. 3742. 5656

Polowczyk

(Gryfon francuski) tresowany 1 1/2 roku, sprzedam. Meckelburg, Kruszyn, poczta Strzelewo. 5658

Sprzedam

w dobrym stanie utrzymaną szeroką młockarkę. Leśniczówka Zbychowo, poczta Reda. 5664

Śluząca

starsza samodzielna, dobrze gotująca z praniem, prasowaniem do dwójga dzieci potrzebna, Kwizdińska, nauczycielka, Luzino. 5666

ROZNE

Na nadchodzący sezon

polecam tanio części zapasowe do maszyn żniwnych. Również wykonam starannie reperacje wszelkich maszyn. Budowa pomp, wodociągów i instalacji elektrycznych.

Antoni Feliski, mistrz ślusarski

Pelplin, Sambora 14a. 5667

Obwieszczenie

W sobotę, dnia 22 czerwca 1935 r. o godzinie 14-tej (2-giej po południu) odbędzie się wydzierżawienie

trawy i łąk miejskich

w drodze publicznej licytacji za gotówkę największej dającymu.

Wydzierżawiać się będzie około 100 mórg łąk miejskich, podzielonych na mniejsze parcele.

Licytacja rozpocznie się przy końcu głównej drogi. 5665

Puck, dnia 14 czerwca 1935 r.

Zarząd Miejski Miasta Pucka:

Burmistrz:

(—) Szkuta.

6 K 19/31. 5636

PRZETARG PRZYMUSOWY.

Nieruchomości położone w Baninie i w chwili uczynienia wpisu o przetargu zapisane w księdze gruntowej Banino karty 2, 34, 35 i 37 na imię rolnika Jana Luepke w Baninie, zostaną w drodze egzekucji dnia 24 sierpnia 1935 r. o godz. 10 przed południem wystawione na przetarg przed niżej oznaczonym Sądem, pokój nr. 9.

Nieruchomość Banino, karta 2 stanowi zabudowane podwórze, rolę, łąkę, pastwisko, ogród i wodę o łącznej powierzchni 126.49.37 ha, czystego dochodu 270.45 tal. Art. matrykuły 7.

Nieruchomość Banino karta 34 stanowi rolę, wodę i pastwisko powierzchni 20.11.08 ha, czystego dochodu 39.39 tal. Art. matrykuły 40.

Nieruchomość Banino karta 35 stanowi rolę i pastwisko powierzchni 9.80.14 ha, czystego dochodu 19.19 tal. Art. matrykuły 41.

Nieruchomość Banino karta 37 składa się z parcel mapa 3 nr. 14 i 15, rola, pastwisko powierzchni 37.93 arów. Na nieruchomościach znajdują się masywny dom mieszkalny, 3 domy mieszkalne dla robotników, 2 stodoły, stajnia, chlew, spichlerz i kuźnia.

Kartuzy, dnia 7 czerwca 1935 r.

Sąd Grodzki.

Rep. 822/35. 5642

PRZYMUSOWY PRZETARG.

Dnia 25 czerwca 1935 r. o godz. 8-mej sprzedam za gotówkę największej dającymu: repozytorja kompl. z lustrem i zegarem, stół z płytami marmurowymi, bufet, kasa rejestr., żelazna szafa do piędzdy, kanapy, biurko, krzesła, regały, stoły itp., oszacowanych na łączną sumę 1911.— zł. Zbiórka licytantów w Chełmży przy ul. Toruńskiej 14. Ruchomości można oglądać w dniu licytacji w miejscu i czasie wyżej oznaczonym.

Chełmża, dnia 18 czerwca 1935 r.

(—) Gramowski, komornik sądu grodzkiego.

ZAPOWIEDZ.

Podaje się do ogólnej wiadomości, że 1) niezonaty Franciszek Miszkowski, ślusarz, zamieszkały w Gdyni przy ulicy Słupskiej nr. 31, syn Józefa Miszkowskiego, robotnika, zmarłego, ostatnio zamieszkałego w Sierakowicach powiatu kartuskiego i jego żony Emilji z domu Stenka, zamieszkałej w Sierakowicach powiatu kartuskiego; 2) niezamężna Anna Szeliga, bez zawodu, zamieszkała w Gdańsku-Wrzeszczu, Schlageterstrasse nr. 3, córka Marcina Szeligi, rolnika i jego żony Marjanny z domu Schmidt, zamieszkałych w Dąbrówce powiatu świeckiego, chcą zawrzeć związek małżeński. Obwieszczenie zapowiedzi nastąpić winno w Gdyni i w „Gazecie Gdańskiej” w Gdańsku.

Gdynia, dnia 18 czerwca 1935 r. 5652

Urządnik stanu cywilnego:

w zastępstwie: (—) Stambrowski.

Nagrobki Pomniki

z granitów natur. i sztucznych w pierwszorzędnym wykonaniu.

Posadzki Stopnie „Lastrico” 4590

oraz wszelkie prace budowlane.

Garnitury umywalkowe i t. p.

z marmurów kraj. i zagr. po cenach najniższych poleca

F-ma J. JOB

Największe i najstarsze przedsiębiorstwo w Zachod. Polsce

Bydgoszcz, ul. Rejtana 8 — Dworcowa 38 i 102

Rok zał. 1905 Tel. 3476

50 zł nagrody

otrzyma ten, kto wskaże sprawcę kradzieży

maszyny do pisania „Royal”

z biura Wystawy Elektrotechnicznej w Strzelnicy w nocy z 17-go na 18-go czerwca, lub dopomoże do jej odnalezienia. Zwracać się pisemnie: Gieszkowskiego 4, Stowarzyszenie Techników — Bydgoszcz. 5680

ZAPOWIEDZ.

Podaje się do ogólnej wiadomości, że 1) niezonaty Stanisław Walenciak, mechanik, zamieszkały w Gdyni przy ulicy Traugutta nr. 14, syn Józefa Walenciaka, robotnika i jego żony Rozalji z domu Rybowiakówny, zamieszkałych w Margoninie powiatu chodzieskiego; 2) niezamężna Marja Smerda, bez zawodu, zamieszkała w Sopotach, Bergerstrasse nr. 20, córka Stanisława Smerdy, rolnika i jego żony Stanisławy z domu Bocer, zamieszkałych w Jażylicu powiatu wolsztyńskiego, chcą zawrzeć związek małżeński. Obwieszczenie zapowiedzi nastąpić winno w Gdyni i „Gazecie Gdańskiej” w Gdańsku. 5657

Gdynia, dnia 31 maja 1935 r.

Urządnik stanu cywilnego

(—) Reinhardt.

Spis zapowiedzi nr. 8. ZAPOWIEDZ.

Podaje się do ogólnej wiadomości, że 1) niezonaty Konrad Faustyn Schulce, robotnik, zamieszkały w Gdańsku — Schidlitz, Karthäuserstrasse 238; 2) niezamężna Helena Franciszka Albecka, zamieszkała w Kielnie, pow. morski, córka rolnika, chcą zawrzeć związek małżeński. Obwieszczenie zapowiedzi nastąpić winno w Kielnie i w „Gazecie Gdańskiej” w Gdańsku.

Kielno, dnia 18 czerwca 1935 r.

Urządnik stanu cywilnego

(—) Borzyszkowski.

NA GÓRSKIEJ WYCIECZCE.

Żona: Jak tu miło, jak tu lekko!..

Mąż: (ocierając pot)

— Uff!

OGŁOSZENIA:

wiersz milimetry na stronie 7-lamowej	0.20 zł
w tekście na pierwszej stronie	1.00 zł
w tekście na drugiej i trzeciej stronie	0.80 zł
w tekście na dalszych stronach	0.50 zł
Drobne za słowo 15 gr. Pierwsze słowo i wyrazy tłustym drukiem liczymy podwójnie.	

Za ogłoszenia sądowe i urzędowe w drobnym wydruku 25% drożej. Dla poszukujących pracy i nekrologi 25% zniżki. Komunikaty 50 gr za wiersz. Za ogłoszenia skomplikowane i z zastrzeż. miejsca 20% nadwyżki. W Gdańsku za wiersz milim. na stronie 7-lamowej . . . 15 fen. 4-lamowej . . . 50 fen. „ „ „ „ drobne za słowo 5 fen. — tytułowe . . . 10 fen.

ABONAMENT MIESIĘCZNY WYNOŚI:

W ekspedycji miejscowych agencji	2.50 zł
Z odnośnikiem do domu	2.80 zł
Przed pocztą z odnośnikiem do domu	2.85 zł
Pod opaską	4.50 zł
W Gdańsku przez pocztę	2.32 gd; przez gońca . . . 2.00 gd
z odbieraniem w administracji wprost	1.75 gd
Zagranicą	4.00 gd

W razie wypadków spowodowanych siłą wyższą (np. przeszkody w zakładzie, strajki) Administracja nie odpowiada za niedostarczenie pisma.

Redaktor odpowiedzialny:

Witold Męśnicki, Toruń, ul. Mickiewicza 34.

U W A G I:

Ogłoszenia drobne przyjmujemy wyłącznie za gotówkę. Najmniejsze ogłoszenie drobne liczymy za 10 słów. Ogłoszenia drobne przyjmujemy jedynie do 50 słów, powyżej — liczymy według rozmiaru. Zastrzeżeń miejsca dla ogłoszeń drobnych nie przyjmujemy, dla innych tylko wówczas, gdy za takie zastrzeżenie zostanie zapłacone przewidziana w cenniku 20% nadwyżka. Omyłki, które zasadniczo nie zmieniają treści ogłoszenia, nie upoważniają do żądania zwrotu gotówki, ani też nie zobowiązują Administracji do bezpłatnego powtórzenia ogłoszenia. Uzasadnione reklamacje będą uwzględniane o ile zostaną wniesione do dni 8-miu od daty ukazania się ogłoszenia, lub od daty otrzymania rachunku. Przy sądownym ściganiu należności rabat upada. Za terminowy druk i przepisanie miejsca ogłoszenia Administracja nie odpowiada.

Redaktor odpowiedzialny za sprawy W. M. Gdańska: Wilhelm Grimsman, Gdańsk, Kaszubischer Markt 21, I. p. — **Redaktor odpowiedzialny na Bydgoszcz:** Wacław Górnicki, Bydgoszcz, ul. Marsz. Pocha 12. — **Redaktor odpowiedzialny na Gdyni:** Józef Dobrostański, Gdynia, ul. Kujawska. — **Redaktor odpow. na Grudziądz:** Wacław Gałęza, Grudziądz, ul. Sienkiewicza 90. — **Redaktor odpowiedzialny na Tczew:** Lubomski Wacław, Tczew, ul. Kościuszki 1. **Redaktor odpowiedzialny na Ciechocinek — Tadeusz Gierut, Ciechocinek, Park Główny, Czytelnia.**

Wydawca: Pomorska Spółdzielnia Wydawnicza w Toruniu. **Za ogłoszenia odpowiada Administracja.** Członkami Pomorskiej Drukarni Rolniczej S. A. w Toruniu.